

הצורך בהפחתת רגולציה ברישוי עסקים

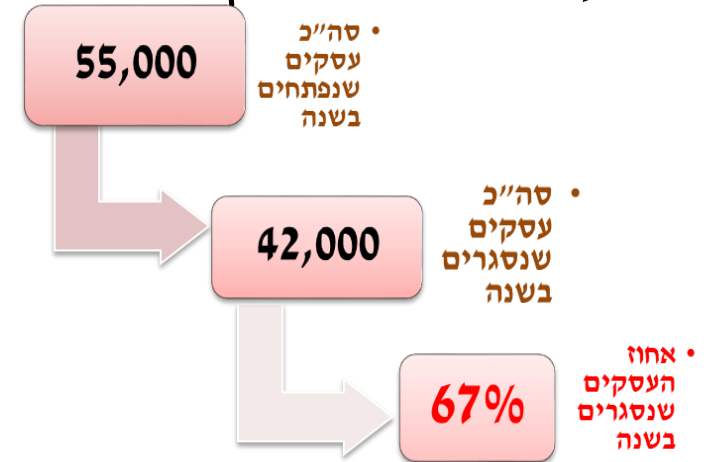
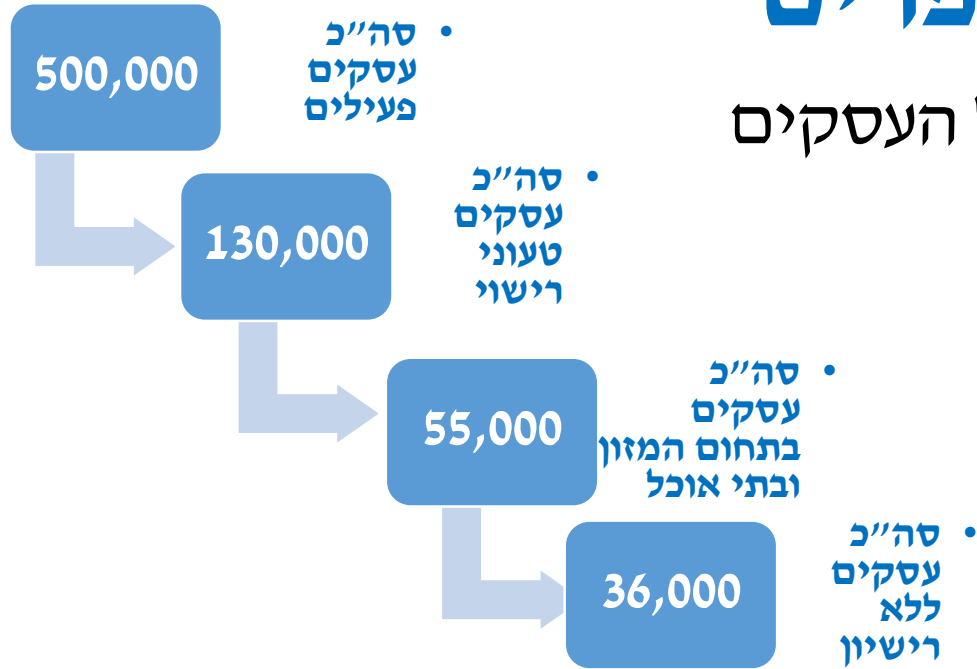

מציגה: אתי מירזייב, מנהלת ידע ומנהלת פרויקטים בכירה

מצב העסקים בישראל במספרים

• עסקים קטנים ובינויים מהווים 90% מכלל העסקים המניעים את המשק הכלכלי בישראל

ע"פ דוח התאחדות התעשיינים ב- 2014 נמצא כי, פריון עבודה בישראל נמוך ב- 40% מארה"ב וב- 20% מאירופה.

בארץ יש קושי בפריון **ייצוא** המקטינה את צמיחת המשק ולא מותאמת לכלכלה גלובלית.

*נתונים לשנת 2019, דוח מבקר המדינה, 2020

רמת היזמות ותחרותיות בישראל

- ✓ ישראל היא אחת הכלכלות היזמיות, המהווה אחת מהחוזקות שלה
- ✓ רמת היזמות בישראל מדורגת במקום החמישי מבין 24 מדינות מפותחות.
- ✓ ע"פ המחקר הבינלאומי GEM שנערך באוניברסיטת בן גוריון,
- בשנת 2017 דירוג התחרותיות בישראל עלה ממקום 17 ל- 25.

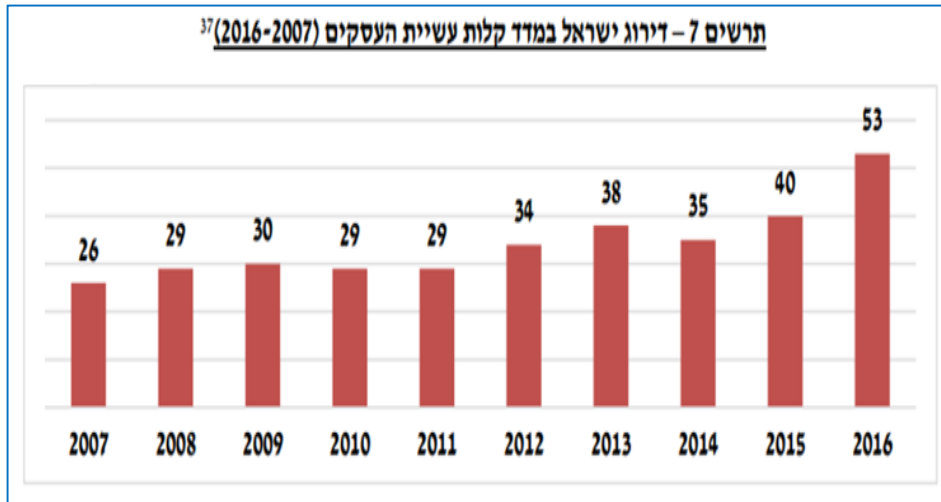
מדד קלות עשיית עסקים בישראל

➤ הבנק העולמי קבע שישראל ממוקמת במקום 53 מתוך 189 מדינות. המדד אומד רגולציה במגזר העסקי ואת אופן יישומה של הבירוקרטיה.

➤ כשלי השוק העיקריים להוצאת רישיון עסק:

- ❖ עודף רגולציה ובירוקרטיה מסורבלת הגורמת לנזקים כלכליים, הן לעסקים והן למשק ומעכבים צמיחה כלכלית ויוצרת נטל כלכלי ונטל עודף על המשק כולו.
- ❖ אסימטריה במידע, בעל העסק לא מקבל מידע קריטי וחשוב, לדרישות לסוג העסק המבוקש ובאופן אחיד בכל רשות, ולכן אין באפשרותו **לאמוד** את היתכנות קיום ניהול העסק.
- ❖ תופעת ה"מאכערים", שעוזרים לבעל העסק לצאת מה"פלונטר" מול הרשויות.
- ❖ רגולציה בתכנון ובנייה מקשה להוציא רישיון עסק.

תרשים 7 – דירוג ישראל במדד קלות עשיית העסקים (2007-2016)³⁷

*נתונים מתוך תיאור וניתוח הצעת חוק התכנית הכלכלית, 2016

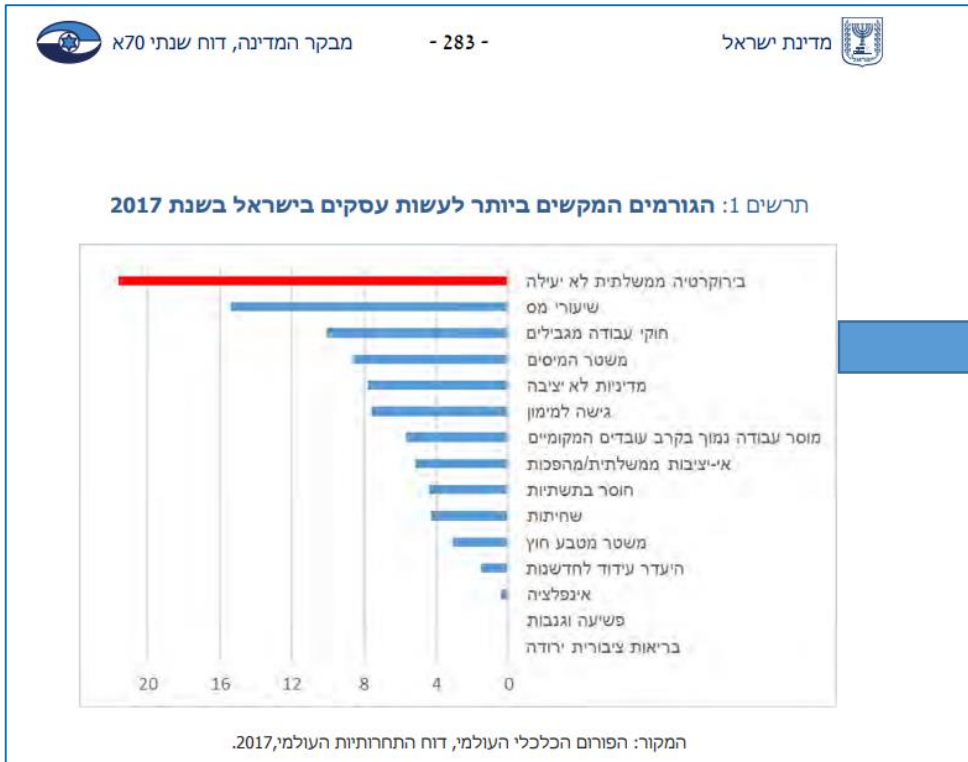
לוח 7 – דירוג קלות עשיית עסקים (מדינות נבחרות, 2016)³⁵

מדינה	דירוג	מדינה	דירוג	מדינה	דירוג
סינגפור	1	איסלנד	19	איטליה	45
ניו-זילנד	2	אוסטריה	21	צילה	48
דנמרק	3	פורטוגל	23	רוסיה	51
קוריאה	4	פולין	25	ישראל	53
הונג-קונג	5	שוויץ	26	טורקיה	55
בריטניה	6	צרפת	27	יוון	60
ארה"ב	7	הולנד	28	לוקסמבורג	61
שוודיה	8	סלובקיה	29	דרום-אפריקה	73
נורבגיה	9	סלובניה	29	סעודיה	82
פינלנד	10	ספרד	33	סין	84
אוסטרליה	13	יפן	34	אינדונזיה	109
קנדה	14	צ'כיה	36	ברזיל	116
גרמניה	15	מקסיקו	38	ארגנטינה	121
אסטוניה	16	הונגריה	42	הודו	130
אירלנד	17	בלגיה	43		

התופעות מכשלי השוק

- הכשל יוצר השפעות חיצוניות שליליות, בכך שבעלי העסקים לא שורדים יותר מ- 3.5 שנים, מיום הקמת העסק ובכך הופכים לנטל כלכלי ולנטל עודף על המשק כולו.
- בשנת 2006, על פי ממצאי הרשות לעסקים קטנים ובינוניים, נמצא ששיעור הישרדות של עסקים חדשים בשנתיים הראשונות = 58%

לפי דוח מבקר
הדמינה, הנטל
הרגולטורי
הממשלתי, הינו
גורם במקום ראשון,
המקשה לנהל עסק
בישראל

נטל עודף:
מעין מס המוטל על הפעילות העסקית,
המקטין את כושר התחרות בשוק,
מגביר אי ודאות בניהול עסק, המתבטא בעלויות כספיות
גבוהות ובזבוז זמן,
גם של בעל העסק וגם של רשות מקומית ומשרדי ממשלה

השחקנים בפעילות כלכלית בשוק

- במעורבות של פעילות כלכלית בשוק,
- קיימים 3 שחקנים:

1. **אזרחים-צרכנים**: לקוחות של בעלי העסקים, תושבים, תיירים.

2. **בעלי העסקים**: איגודי רישוי לסוגיהם, איגוד המסחר ועוד.

3. **מוסדות המדינה**: משרד האוצר, רשויות מקומיות ומשרדי ממשלה שונים שאחראים לבחינת רישיון העסק וקביעת הרגולציה ע"י חוקים, תקנות וצווים למיניהם.

- כל אחד מהם אמור להשפיע על התנהלותם של האחרים **ובכך להגדיל את כוחם** כדי להעביר רפורמה יעילה ועדכנית שתניע את המשק והכלכלה

כלי מדיניות לתיקון הכשל

1. רה-רגולציה, נועדה לתקן כשלי שוק שמעוותים את פעילות השוק החופשי ויוצרים אי-יעילות כלכלית. הרגולציה תגרום לשינוי ועדכון הגבלות, חוקים ותקנות תוך התאמתם לנסיבות המשתנות ע"י התערבות הממשלה, לצורך קידום התחרות בשוק הכלכלי. התערבות הכרחית כשקיים כשל שלא מחולל תעסוקה אופטימלית בשוק.
2. רפורמה הקובעת כללים המותרים והאסורים וקיום אכיפתם, לצורך השגת מטרות ויעדים ושינוי משמעותי של המצב הקיים.

ולכן קבעו רפורמת עסקים - תיקון 27 ו- 34 לחוק רישוי עסקים

• **סרטון הפחתת הנטל הרגולטורי** <https://youtu.be/PXZNzQlbtw0>

הפתרון לשרידות העסק

הפתרון המוצע: צמצום רגולציה – צמצום פערי זמנים ובחינתם

1. קביעת הליכי רישוי מקוצרים באופן משמעותי (במקום 10 חודשים יטופל ב- 21 יום),
 2. דרישות אחידות ארציות לכל סוג עסק ועוד.
- יהוו חסכון של 67,000 חודשי עבודה בשנה, של המתנה לרישיון שיוורדים לטמיון, בשל המתנה ממושכת של בעלי העסק לרישיון העסק המיוחל.
- במילים אחרות:**
- הפחתת הנטל הבירוקרטי ב- 30% תוסיף לפעילות משקית כ- 4.6% מהתמ"ג (תוצר מקומי גולמי).
 - על פי מחקר קו פרויקט, מאגף שירות ממשלתי לציבור והפחתת הנטל הבירוקרטי באוצר, **נבחנה עלות הנטל**. השוואה בין עלויות לפני הרפורמה ועלויות אחרי (מונופולי, 2019).

עלויות לבעלי העסקים	לפני הרפורמה	אחרי הרפורמה
	1.14 מיליארד ₪ ל- 24,441 בקשות שהוגשו	976 מיליון שקל עלות צפויה
תוצאה	חסכון של 157 מיליון ₪ הפחתה של 14%	